

СТАНОВИЩЕ

от: **проф. д-р Луливера Делчева Кръстева-Стоянова**

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.5 Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – История на българската журналистика)

с дисертационен труд на тема „**Отношенията между медиите и властта в България в периода между двете световни войни**“

представен от: **Стоян Емилов Генов**, редовен докторант в катедра „История и теория на журналистиката“ на Факултета по журналистика и масова комуникация, Софийски университет „Св. Кл. Охридски“

с научен ръководител: **проф. д-р Здравка Константинова**

Оценка на качествата на дисертационния текст

Дисертационният труд (356 страници) анализира един неизследван досега в научната литература у нас историографско медиен проблем за взаимоотношенията между българската преса и властта в периода между двете световни войни от първата половина на 20 век.

Стоян Генов изследва сериозен обем от вестници и списания (31) – информационни всекидневници, политически органи, специализирани издания, излизали в този период. Значителна част от тях не са били досега обект на научно проучване. Избраният период е също обемен – 21 години. Въпреки своя историографски обект в действителност изследването е интердисциплинарно. Наблюденията на автора открояват широк спектър от проблеми, които периодично се повтарят. Изведените собствени констатации за цикличното развитие на българския печат изтъкват реалните механизми на изградените политически и икономически зависимости, които обясняват ограничаването на обществените функции на пресата под натиска на властта, медиатизирането на политическия живот и политизирането на медиите. Всичко това подчертава актуалността на проблема на дисертационния труд.

Обектът, предметът, тезата, целите, задачите, методологията и ограниченията като задължителни компоненти на подобен род научно изследване са ясно формулирани и защитени. Дисертантът е успял да систематизира някои от най-същностните проявления на многопластовите взаимоотношения между периодичния печат и властта в България в един сложен и противоречив исторически контекст, да ги обобщи и да изведе определени резултати в подкрепа на изходната хипотеза.

В първа глава на дисертацията са представени различни медийни и комуникационни теории, политологични концепции и изследвания на историята на журналистиката. Изясняват се определени медийни функции, проблеми за свободата на словото, форми на цензура, регулативна намеса на държавата в обществения живот - основни индикатори за взаимоотношенията между пресата и властта (с.27-31).

Втора глава на труда извежда два акцента, първият откроява особеностите на конкретния исторически период, като фокусът попада върху политическите и обществено-социалните тенденции: политическа нестабилност, политическа партизанщина, репресии (с.70-121). Вторият акцент са основни характеристики на медийната система и най-вече на пресата, върху които се базира емпиричното изследване в трета глава. Има значителна историографска и медийна конкретика, като дисертантът се позовава на редица авторитетни изследователи, което е ценното в тази част на труда. Проучените издания са периодизирани и типологизирани, съобразно тяхната политическа и медийна насоченост. През журналистическото отразяване, рефлексии и позиции, е направен анализ за отношението на периодичния печат към определени проявления на властта – авторитарни, антиконституционни, насилствени.

В трета глава, озаглавена „Между истината, пристрастията и реваншизма- реакции на пресата по ключови исторически събития от междувоенния период в България“ са представени резултатите от проведеното собствено емпирично изследване, реализирано по метода контент анализ на 2989 публикации. Използваният подход е осъществен по тематични гнезда, структурирани въз основа на няколко ключови исторически събития, които фокусират медийния и обществен интерес: превратите от 9 юни 1923 г. и 19 май 1934 г., Закона за печата от 1921 г. и др. За всяко от тях проучването е направено в период от приблизително месец на база класификация на съдържанието, лексиката и тоналността, има ли сатирични нотки и т.н. (с.174). Проследени са реакции в проправителствения и в опозиционния печат, изведени са политически послания, търсен е и отговор дали пресата не подклажда насието. Дисертантът анализира и систематизира съдържанието по шест количествени и качествени показателя – обем, позициониране, жанр, автор, отношение, визуализация на публикацията. Получените данни са представени и в 6 графики, 4 таблици (с. 229-231), 29 факсимилета и карикатури.

Заклученията на автора се облягат на направеното сравнение между изданията, които са с различна политическа линия, което му позволява да открие нагласите на тогавашното българско общество към ключови събития.

Библиографията включва 223 източника - 178 монографии, студии, статии на кирилица, 14 на латиница и 31 периодични издания, от които е ексцерпиран емпиричният материал .

Представеният автореферат в обем от 32 страници коректно отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд.

Приноси на дисертационното изследване

Приемам като адекватно дефинирани и отговарящи точно на изпълнените задачи, заявените от Стоян Генов научни и научно-приложни приноси, като ще открия два по-важни:

1. Безспорен принос на настоящия дисертационен труд е осъщественото панорамно изследване на рефлексите на българската преса по проблеми и събития в периода между Първата и Втората световни войни, които до този момент не са предмет на задълбочено проучване. **Научният принос на изследването** се състои най-вече в систематизирането и анализирането на значителен масив от периодични издания, въз основа на които са групирани и осмислени водещите тенденции и практики в периодичния ни печат през наблюдавания период.

2. Използваният подход за анализ по тематични гнезда позволява на автора да открие тенденции, които имат повтаряемост. Достойнство на труда е придържането към историческата достоверност и обективност в оценката за това как изследваните събития са отразени по страниците на печата. Показана е култура на научно мислене и изложение, което е друго достойнство на дисертацията на Стоян Генов.

Бележки и препоръки

С оглед на бъдещо публикуване на труда бих препоръчала да се направи една последна езиково стилова редакция.

Публикации и участия в научни форуми

Докторантът е изпълнил минималните национални изисквания за придобиване на научна степен - има публикувана студия в Годишника на СУ „Св. Климент Охридски“,

ФЖМК, други две публикации са под печат. Наблюденията върху темата са апробирани и с доклади в три научни форума, организирани от ФЖМК, единият от които международен.

Заклучение

Дисертационният труд съдържа значими авторски научни обобщения с приносен характер. Всичко това ми дава основание убедено да препоръчам на уважаемото научно жури да **присъди образователната и научна степен „доктор“** по научна специалност 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации-История на българската журналистика) на Стоян Емилов Генов за дисертацията му „Отношенията между медиите и властта в България в периода между двете световни войни“.

проф.д-р Луливера Кръстева